

Raadsvoorstel

Onderwerp Oprichten gemeentelijk energiebedrijf holding bv
Bijlagen 1

Registratienummer 307656-2023

Classificatie Openbaar Geheim Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)

Portefeuillehouder Broeksma

Langetermijn agenda (LTA) Raad LTA ja: Maand 12 Jaar 2023

LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. in te stemmen met het voorgenomen besluit van het college tot oprichting van de besloten vennootschap Gemeentelijk Energiebedrijf Holding BV;
- II. tot een bijdrage in de kosten van het Gemeentelijk Energiebedrijf Holding BV en deze te dekken uit middelen programma Energie, evenals de gemeentelijke aanloopkosten in 2023 en eventueel 2024 verbonden aan het oprichten van deze rechtsvorm (het gaat voor een deel om incidentele kosten zoals de kosten van notaris voor oprichting BV, de € 1.000,- storting aandelenkapitaal en kosten die structurele aard hebben zoals salarissen);
- III. na oprichting van de werkmaatschappij(en) de structurele lasten van het GEB Holding BV te betalen door bijdragen vanuit de werkmaatschappijen.

Samenvatting

In het coalitieakkoord voor de periode 2022-2026, getiteld 'Het begint in Groningen: voor wat echt van waarde is,' is de ambitie geuit om een gemeentelijk energiebedrijf BV (GEB) op te richten. GEB Holding BV zal verantwoordelijk zijn voor de regie en aansturing van de opwekking, distributie en levering van zonne- en windenergie. Wat betreft de warmtevoorziening doen we dit al via WarmteStad BV, dat in 2014 is opgericht. In 2022 en 2023 heeft de gemeenteraad informatie ontvangen over de oprichting van de Exploitatiemaatschappij Duurzame Energie (EDE) en GEB Holding BV. Het zonneparkproject Meerstad-Noord bevindt zich nu in een volgende fase van realisatie, evenals een ander zonnepark waarover u al bent geïnformeerd. Het oprichten van GEB Holding BV is de vereiste stap om de uitvoeringsorganisatie bedrijfsmatig en juridisch als zelfstandige entiteit vorm te geven en daarmee de slagvaardigheid en flexibiliteit te geven die belang zijn om effectief te opereren in de markt, terwijl tegelijkertijd wordt gezorgd voor de benodigde continuïteit en focus. Na de oprichting van de GEB Holding BV volgt de oprichting van de EDE werkmaatschappij BV (exploitatie). Belangrijk is dat de verkenning van externe financieringsmogelijkheden van de te realiseren projecten plaatsvindt tussen de ontwikkelingsfase en de exploitatiefase. Dit moet voor Meerstad-Noord gebeuren voordat (of parallel aan) het bestemmingsplan Q2 2024 wordt vastgesteld, inclusief de benodigde vergunningen. Omdat de twee projectlijnen niet parallel lopen, is de oprichting van GEB Holding BV van belang om de benodigde regie, coördinatie en aansturing in de voorfase van de realisatie van de projecten te waarborgen. De details van dit oprichtingsvoorstel worden hierna toegelicht. Indien gewenst kan uw raad wensen en bedenkingen uitspreken bij het voorgenomen besluit om de GEB Holding BV op te richten.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

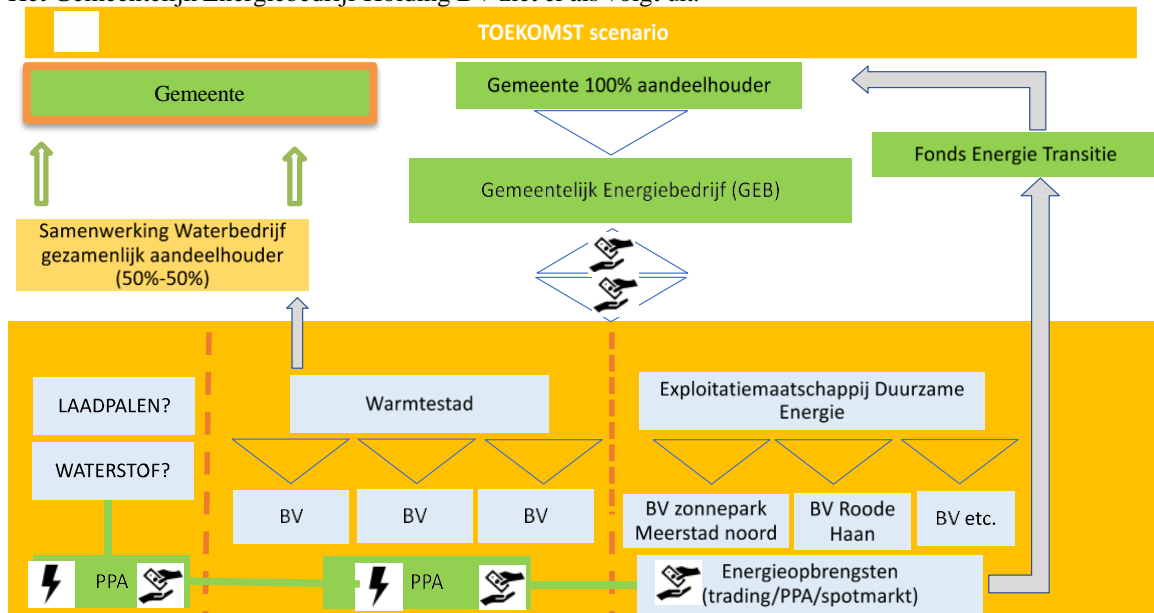
Al sinds 2007 voert de gemeente actief energie- en klimaatbeleid. De klimaatcrisis vormt een grote bedreiging voor de mondiale samenleving, en we geloven dat we lokaal kunnen bijdragen aan de oplossing. De gemeente Groningen heeft de ambitie om in 2035 CO₂-neutraal te zijn, en hiervoor volgt ze haar eigen routekaart (Groningen CO₂-neutraal 2035). Er zijn echter meer redenen waarom we voorop willen blijven lopen in de energietransitie. Ook de aardbevingsproblematiek in onze regio zal ertoe leiden dat 'Gronings' aardgas op termijn niet meer beschikbaar is, dus duurzame alternatieven moeten worden gevonden. Met WarmteStad leggen we momenteel een warmtenet aan voor de bestaande wijken in het Noordwesten van de gemeente en ontwikkelen en exploiteren we met gebruik van warmte-koude opslagsystemen (WKO's) laagtemperatuur warmtenetten voor nieuwbouw- en herontwikkelingsprojecten op verschillende locaties in de gemeente.

Dankzij onze kennis en leidende positie begrijpen we steeds beter wat wel en niet werkt. Met deze kennis en met oog voor betaalbaarheid voor iedereen, streven we ernaar om samen deze noodzakelijke energietransitie tot een succes te maken. Het voorstel om een Gemeentelijk Energiebedrijf BV (GEB BV) op te richten, komt voort uit de gemeentelijke ambitie om in 2035 CO₂-neutraal te zijn, zoals vastgesteld in het 'Groningen CO₂-neutraal 2035'-beleid. Dit voorstel heeft als doel de regie en exploitatie van duurzame energiebronnen binnen de gemeentegrenzen te coördineren en zorg te dragen voor betaalbaarheid en sociaal gebruik. Dit streven vraagt om een duidelijke en publieke en bedrijfsmatige aanpak. Dit bedrijf zal via EDE werkmaatschappij bv verantwoordelijk zijn voor het opwekken, distribueren en leveren van zonne- en windenergie.

In 2019 heeft u besloten om in 2035 CO₂-neutraal te zijn, en in de afgelopen jaren hebben wij deze ambitie uitgewerkt in verschillende documenten. In 2022 heeft u het zonnebeleidsplan en het WarmteTransitieplan goedgekeurd. We doen dit niet alleen omdat we publieke regie in de opwekking van duurzame bronnen belangrijk vinden, maar ook omdat we het van belang vinden dat iedereen kan profiteren van de duurzame transitie tegen een redelijke en sociale prijs. Dit betekent dat de baten van binnen de gemeente opgewekte duurzame energie uiteindelijk ook naar de gemeente en haar inwoners kunnen terugvloeiën. Daarom staat het publiek belang voorop in de verdere ontwikkeling. Onderstaande figuur laat zien hoe wij ons dit voorstellen.

We hebben de uitwerking en vaststelling van de zon- en windbeleidskaders en de warmtevisie voortvarend aangepakt. De raad is hierover de afgelopen jaren meerdere keren geïnformeerd. We hebben aangekondigd dat we GEB Holding BV gaan oprichten en dat we de exploitatiemaatschappij duurzame energie BV (EDE) gelijktijdig met de realisatie van de projecten willen oprichten.

Het Gemeentelijk Energiebedrijf Holding BV ziet er als volgt uit:

In de bovenstaande figuur is ook de governance van het GEB Holding BV weergegeven. De gemeente is voor 100% eigenaar van het GEB Holding BV. Het betreft een groeimodel net als destijds met WarmteStad Holding BV. Gefaseerd wordt GEB Holding BV verder ontwikkeld, en uitgebreid door er projecten en werkmaatschappijen / project BV's aan toe te voegen die een bijdrage leveren aan de energietransitie van onze gemeente. De GEB Holding BV is via EDE werkmaatschappij eigenaar van de verschillende **zon – en windonderdelen** die een bijdrage leveren. Binnen het GEB Holding BV worden een aantal dragers & activiteiten ondergebracht die samen van belang zijn voor de energietransitie, die elkaar nodig hebben en versterken. En de mogelijk andere dragers als warmte en energiebuffering, waterstofproductie en/of het laadpalenbedrijf. Het GEB Holding BV kent een duurzaam groeimodel en volgt de volgende gefaseerde groei:

- Het GEB Holding BV is via EDE werkmaatschappij eigenaar van de verschillende zon – en wind onderdelen die een bijdrage leveren.
- Er is één aandeelhoudersvergadering waar de besluiten worden genomen, na goedkeuring door de aandeelhouder (hieronder volgt een voorbeeld).
- EDE werkmaatschappij BV: de EDE sluit in dit model leveringscontracten met andere onderdelen van het GEB Holding BV zoals Warmtestad en, mogelijk het Laadpalenbedrijf. Deze bedrijfsonderdelen hebben duurzame stroom nodig, betalen een marktconforme prijs, niet anders dan wanneer ingekocht wordt bij een andere energieleverancier. De gerealiseerde winsten zullen na vaststelling in de AvA in het Fonds Energietransitie gestort worden en worden aangewend om de energietransitie binnen onze gemeente te versnellen.
- WarmteStad BV: WarmteStad vervult een rol als mogelijke afnemer van duurzame energie van Meerstad-Noord voor ongeveer 10.000 huishoudens (Meerstad-Noord levert straks stroom voor circa 60 duizend huishoudens). Deze rol draagt aanzienlijk bij aan de verwezenlijking van de energieambities en draagt in de toekomst via meerjarige afname zowel bij aan een robuuste businesscase van Meerstad-Noord via EDE werkmaatschappij BV als aan een stabiele en voorspelbare warmteprijs voor WarmteStad.
- Laadpaalbedrijf van de gemeente: ook dit is een bedrijfsonderdeel activiteit die de duurzame energie die duurzame energie kan gaan afnemen.
- Verkenning Waterstof: In de komende jaren onderzoeken we of deze activiteit een bijdrage kan leveren aan een verdere ontwikkeling.
- Zonthermiepark: de gemeente heeft een optie in het contract van WarmteStad laten opnemen dat we dit park van de ontwikkelaar kunnen overnemen onder bepaalde voorwaarden. In dat geval zou Zonthermiepark Dorkwerd BV zowel in de structuur van WarmteStad als van de EDE (als werkmaatschappij voor de warmteproductie) ondergebracht kunnen worden, waarbij WarmteStad (al dan niet in opdracht) in samenhang met de warmte afname de bedrijfsvoering van het park verzorgt.
- Verkenning opslag van energie: In de komende jaren onderzoeken we of deze activiteit een bijdrage kan leveren aan een verdere ontwikkeling.
- Andere kansen voor duurzame opwekking in de gemeente.

Het zonneparkproject Meerstad-Noord bevindt zich nu in een volgende fase. Het oprichten van het GEB Holding BV is de meest geschikte manier om in de voorfase (voordat de EDE werkmaatschappij is opgericht) de uitvoeringsorganisaties de slagvaardigheid en flexibiliteit te verschaffen die van belang zijn om effectief te opereren in de omgeving en op de markt, terwijl tegelijkertijd wordt gezorgd voor de benodigde continuïteit en focus. Hieronder zetten we onze argumenten en overwegingen uiteen.

Er zijn belangrijke redenen waarom we ervoor hebben gekozen om een bv op te richten voor deze langdurige en bijzondere onderneming. Deze omvatten:

1. Algemeen argument: we kiezen ervoor om deze activiteit bedrijfsmatig aan te pakken, waardoor bedrijfseconomische en marktprincipes leidend worden die doelmatigheid bevorderen. Dit vereist ook enige afstand tot de politiek, binnen de kaders van beleid en democratische controle die daarbij voor een publieke onderneming gelden.
2. Toegesneden organisatie: De publieke bv biedt ons de mogelijkheid om de slagvaardigheid en flexibiliteit te organiseren die vereist is om te opereren in een marktgerichte omgeving van exploitatie van wind en zonneparken. Binnen de bv kunnen we een compacte en platte organisatie creëren met een duidelijke focus, waardoor we snel kunnen reageren op veranderingen in de markt.
2. Transparantie en checks and balances: Het gebruik van een bv brengt de operationele activiteiten van wind en zonneparken binnen de publiekrechtelijke kaders (van de raad en het college) die zijn vastgesteld buiten de bv door de gemeente. Dit zorgt voor duidelijkheid over de rol van de gemeente bij ontwikkeling en regelgeving, en creëert een transparant systeem van checks and balances.

3. Integrale risicobeheersing: Door projecten integraal en uniform te sturen onder een bewezen besturingsmodel (directie en aandeelhouders), kunnen we ook een samenhangende aanpak van risicobeheersing tot stand brengen.

Meerwaarde van de Holding BV en BV werkmaatschappij

Een BV (Besloten Vennootschap) is een veelvoorkomende juridische structuur voor bedrijven in Nederland. Binnen deze structuur zijn er twee belangrijke typen BV's die zijn genoemd: de BV holding (**GEB**) en de BV werkmaatschappij (**EDE**). Het belangrijkste verschil tussen deze twee is hun functie en hoe ze binnen een bedrijfsstructuur passen.

1. BV Holding (GEB):

- Een BV holding is de moederonderneming die dochterondernemingen (zoals EDE werkmaatschappijen) bezit.
- De belangrijkste functie van een BV holding is om aandelen te bezitten en regie en controle uit te oefenen over haar dochterondernemingen.
- Het bezit van de aandelen van verschillende dochterondernemingen maakt het mogelijk om de controle te behouden over deze bedrijven zonder direct betrokken te zijn bij hun dagelijkse activiteiten.
- Een BV holding kan financiële, fiscale, en strategische voordelen bieden, zoals het consolideren van financiële rapportages, het beschermen van activa en het optimaliseren van belastingvoordelen.

2. BV Werkmaatschappij (zoals EDE BV):

- Een BV werkmaatschappij zoals EDE is een dochteronderneming van de BV holding of een onafhankelijke BV.
- De werkmaatschappij is actief in de kernactiviteiten van het bedrijf, zoals productie, verkoop of dienstverlening.
- Het primaire doel van een BV werkmaatschappij is om operationele activiteiten uit te voeren en winst te genereren.
- De BV werkmaatschappij kan één van meerdere dochterondernemingen zijn die eigendom zijn van een BV holding.

Bij de overwegingen over de keuze tussen een gemeentelijke projectdirectie en een afzonderlijke juridische entiteit, kunnen we concluderen dat het oprichten van een aparte juridische entiteit de meest geschikte optie is voor de uitvoeringsorganisatie van GEB Holding BV. Dit stelt GEB Holding BV in staat om slagvaardig, flexibel en wendbaar te opereren op de markt, en biedt tevens de beste mogelijkheden voor integrale sturing, risicobeheersing en marktbenadering.

Verder wordt een gemeentelijke stadsontwikkeling projectdirectie geconfronteerd met aanzienlijk meer administratieve complexiteit, en er is een kans dat financiële tegenvallers hun weerslag hebben op de gemeentebegroting. Naast deze overwegingen verwachten we ook dat het introduceren van nieuwe organisatie-eenheden binnen de bestaande organisatie van de eerder tot toenemende complexiteit dan tot vereenvoudiging zal leiden. Het introduceren van nieuwe afspraken binnen de een gemeentelijke projectdirectie met betrekking tot processen en procedures brengt bovendien nieuwe risico's met zich mee. Grote en langdurige projecten, zoals de ontwikkeling van de projecten van GEB Holding BV, kennen onderlinge afhankelijkheden tussen plannen tussen ontwikkelingsfase en exploitatiefase. Beslissingen in het ene project kunnen zowel inhoudelijk als financieel gevolgen hebben voor andere projecten, wat vraagt om integraal risicobeheer. Een klein, integraal en toegewijd team met een duidelijke focus biedt hiervoor de beste voorwaarden. Daarom zijn we voornemens om voor GEB Holding BV na goedkeuring van het college en wensen en bedenkingen van uw raad EDE werkmaatschappij op te richten. Deze organisatie moet snel kunnen opereren op de markt met teams die volledig gefocust zijn op hun taak. Tegelijkertijd moet er te allen tijde volledige transparantie zijn met betrekking tot de bijbehorende risico's en financiële implicaties op het niveau van het gehele project (inclusief inhoud, administratie, financiën en projectbeheer, allemaal binnen handbereik).

Bovendien is het van belang dat het financieringsproces en de verkenning worden gestart tussen de ontwikkelingsfase en de exploitatiefase van de projecten die in de werkmaatschappij(en) zijn/worden ondergebracht. Dit moet gebeuren voordat (of parallel) het bestemmingsplan voor bijvoorbeeld Meerstad-Noord in Q2 2024 wordt vastgesteld, inclusief de benodigde vergunningen. Aangezien de twee projectlijnen niet parallel lopen, is de oprichting van het GEB Holding BV van belang om alle benodigde processen te coördineren en aan te sturen. Meerstad-Noord-betreft een project in ontwikkeling, en zodra het de overgang maakt van de ontwikkelingsfase naar de realisatiefase, zal het worden geformaliseerd als een project-BV in de EDE werkmaatschappij onder het GEB Holding BV (De planning voor de besluitvorming hierover is Q2 2024). Dit geldt ook voor Roodehaan Wind en andere projecten die op de lijst staan.

Kader

Dit voorstel past in ons beleid om Groningen in 2035 CO₂-neutraal te maken zoals in de nota 'Routekaart Groningen CO₂-neutraal in 2035' uit 2018 is vastgesteld. In de beleidskaders zon en wind (2022) en warmtetransitieplan (2022)

zijn de doelstellingen en opgaven door de raad vastgesteld. En in het raadsvoorstel oprichting fonds energietransitie (raad, 2022) en raadsbrief over het GEB BV en EDE BV (raad, april 2022).

Zoals bekend bij uw raad, is er momenteel een rekenkameronderzoek gaande met betrekking tot de BV's van de gemeente. Wij vinden het van belang om in dit voorstel uitgebreid stil te staan bij de governance van GEB Holding BV en de waarborging van de democratische legitimiteit van de gemeente. Hieronder treft u onze uitwerking aan.

Wij zijn bevoegd om het GEB BV Holding BV op te richten. Op grond van de Gemeentewet dient de raad haar wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van het voornemen een aandelenbelang te nemen in GEB Holding BV. Bij behandeling van dit voorstel vragen wij uw raad wensen en bedenkingen naar voren te brengen.

Governance / verantwoordingslijn

Het kader voor het GEB Holding BV is vastgelegd in de kadernota verbonden partijen. Daar wordt aan voldaan.

In de Nota Verbonden Partijen is opgenomen dat de governance van (in dit geval) GEB Holding BV duidelijk neergezet dient te worden. Onder governance wordt verstaan:

'het waarborgen van de onderlinge samenhang van de wijze van sturen, beheersen en toezicht houden van een organisatie, gericht op een efficiënte en effectieve realisatie van de doelstellingen, alsmede daarover op een open wijze communiceren, evalueren en verantwoording afleggen ten behoeve van belanghebbenden'.

De gemeente heeft richting GEB Holding BV verschillende rollen waarbij ook verschillende governance hoort. Hieronder worden die rollen benoemd en de bijbehorende governance toegelicht.

1. De gemeente is aandeelhouder van GEB Holding BV.
2. De gemeente is bevoegd.

De gemeente is aandeelhouder van GEB Holding BV

- Het college zal een lid van de concerndirectie op het fysieke domein machtigen om namens de gemeente als aandeelhouder van de BV op te treden.
- De inhoudelijke portefeuillehouder energie heeft bestuurlijk de eerstelijns verantwoordelijkheid voor de BV. De portefeuillehouder Financiën zal optreden als toezichthouder (tweedelijns verantwoordelijkheid). Beiden worden regelmatig geïnformeerd door de aandeelhouder.
- Om goed zicht te houden op de stand van zaken binnen de BV zal aanvullende informatievoorziening plaatsvinden, bijvoorbeeld door een jaarlijks werkbezoek door de raad. Verder wordt in aanvullende informatie voorzien op basis van de behoefte van de raad en indien het college dat van strategisch belang acht.
- De begroting wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door de AVA. Het college wordt jaarlijks geïnformeerd over de begroting. Indien er ontwikkelingen zijn binnen de BV waardoor buiten de kaders getreden wordt, dan worden het college en de raad tussentijds geïnformeerd en kan nadere besluitvorming daarop plaatsvinden.
- Over een afgelopen jaar wordt een jaarrekening opgesteld door de BV. Vervolgens wordt de jaarrekening vastgesteld door de AVA. De AVA zal bij de vaststelling van de jaarrekening tevens een besluit nemen over de resultaatbestemming en de aan de directie te verlenen decharge voor het gevoerde beleid.

De bevoegdheid ten aanzien van het vaststellen van energiebeleidsplannen ligt bij de gemeente en vanzelfsprekend bij college en raad.

De betrokken directies binnen de gemeente worden door de gemachtigd aandeelhouder geconsulteerd. Een directie stadsontwikkeling accountmanager energie, een controller en financieel adviseur namens de gemeente zullen worden aangewezen.

GEB Holding BV legt jaarlijks verantwoording af aan de gemeente en staat continu onder controle van zowel de raad als het college via de gemeentelijke jaarrekening, begroting, evenals aparte besluiten en voortgangsrapportages.

Tot slot, een voorbeeld over GEB AvA besluitvormingsproces: besluitvorming Kaderwijzigingsvoorstel door de raad over het zonnepark

1. Gemeenteraad dient verzoek in voor kaderwijziging zonnepark bij het college.
2. Het college beoordeelt het verzoek.
3. Het college neemt een besluit over de kaderwijziging.
4. Het besluit wordt overgedragen aan de gemandateerde aandeelhouder van de gemeente.
5. De GEB BV aandeelhoudersvergadering keurt de kaderwijziging goed.
6. Implementatie van de kaderwijziging zonnepark.

Argumenten en afwegingen

Een nieuwe ontwikkeling: dus goed stilstaan bij de randvoorwaarden. Vanuit de routekaart CO2-neutraal, zonneparken en wind beleid, en WTP hebben we samen met uw raad een aantal opgaven en randvoorwaarden geformuleerd die voor de ontwikkeling van het GEB Bv belangrijk zijn:

- risico's beperken/delen;
- expertise verbinden;
- lange termijn (25 jaar/wel flexibel);
- rendement in relatie tot sociale prijzen;
- publiek belang geborgd;
- juridische entiteit (gericht op afnemers van energie).

Door onze kennis en koploperpositie weten we steeds beter wat werkt en wat niet. Met deze kennis en oog voor betaalbaarheid voor iedereen zorgen we ervoor dat we samen deze noodzakelijk energietransitie tot een succes maken.

Publieke samenwerking biedt voordelen. Voor wat betreft de warmtevoorziening doen we dit al via ons eigen publieke Warmtebedrijf, WarmteStad BV, dat in 2014 is opgericht. Uit bovenstaande komt naar voren dat we ons goed bewust zijn van het feit dat we niet helemaal iets nieuws gaan doen.

Gelet op vorenstaande ligt de vraag voor de hand op welke manier het beste vorm gegeven kan worden aan het gemeentelijk energiebedrijf. Daarvoor hebben een aantal mogelijkheden verkend:

1. Gemeentelijk onderdeel:

Als gemeente hebben wij onvoldoende kennis en zouden alle risico's dragen.

2. Overlaten aan marktpartij:

Publiek belang niet geborgd (prijzen/rendement/lange termijn).

3. Publiek bedrijf.

Dit heeft de voorkeur omdat we ambities en risico's delen kunnen spreiden en wel aanvullend zijn in de uitvoering. Een BV-vorm is ook flexibel om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Partijen (publiek, privaat) met meerwaarde zouden onder voorwaarden kunnen deelnemen, maar krijgen niet de zeggenschap laat staan de volledige eigendom. Publieke regie vanuit de gemeente blijft gewaarborgd.

Het GEB Holding BV voert de strategie, regie en sturing. Het kent een groei-model en is toekomstbestendig zodat de andere projectonderdelen gefaseerd kunnen worden opgericht. Genoemd is al Roodehaan Wind, Meerstad-Noord, Westpoort 3, zonthermiepark, en andere kansen om de gemeente samen met strategische partners Groningen te verduurzamen. Het GEB BV heeft een klein personeelsbestand. Naast een directeur zijn er een projectleider en -secretaris nodig ter ondersteuning en realisatie van de gestelde doelstellingen van de GEB BV.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

De gemeente Groningen heeft als doel om in 2035 CO2-neutraal te zijn. Dit betekent dat al onze energie uit duurzame bronnen moet komen, bij voorkeur opgewekt binnen onze gemeentegrenzen. De urgentie van klimaatverandering vereist ingrijpende keuzes die ons allemaal raken. Bovendien staat Groningen voor de uitdaging om de gaswinning te beëindigen. Hier liggen niet alleen grote uitdagingen, maar ook nieuwe kansen.

Wij voelen ons verantwoordelijk en nemen de leiding in de energietransitie, omdat dit van vitaal belang is voor het welzijn van onze inwoners. De markt alleen kan dit niet oplossen. Samen met onze partners zetten we ons in voor een duurzamer Groningen, zodat we ons doel van volledige CO2-neutraliteit in 2035 kunnen bereiken.

In samenwerking met talloze partners en externe experts heeft de gemeente Groningen een gedetailleerde route om haar doel in 2035 te verwezenlijken. In de eerste helft van 2024 volgt de geactualiseerde Routekaart 2035.

Participatie

Om onze duurzame doelen te bereiken, moeten we in de nabije toekomst meerdere zonne- en windprojecten ontwikkelen. Als de grootste gemeente in het noorden nemen we onze verantwoordelijkheid serieus. We vinden het echter ook van belang om aandacht te besteden aan de manier waarop deze parken worden ontwikkeld, aangezien de bouw van zonne- en windparken aanzienlijke veranderingen in de directe leefomgeving kan teweegbrengen. Daarom hecht de gemeente Groningen veel waarde aan de betrokkenheid van haar inwoners. Het Participatiekader voor zonne- en windparken zal na verwerking van wensen en bedenkingen ter vaststelling worden aangeboden aan uw raad. Vanaf

dat moment zorgt dit Participatiekader voor verdere verduidelijking van de regels voor participatie, specifiek gericht op zonne- en windparken.

Zowel het door de gemeente vastgestelde beleidskader voor zonneparken als voor windparken biedt al een eerste invulling van de vereiste participatie. Het ontwerp van het 'Participatiekader voor zonne- en windparken' zorgt voor verdere uitwerking en verduidelijking van de regels voor participatie, specifiek gericht op zonne- en windparken.

Financiële consequenties

Risico is beperkt

GEB Holding BV is een nutsbedrijf dat verschillende schaalessprongen voor de boeg heeft, waaronder de eerste project Meerstad-Noord. Deze bevindt zich nu in een fase waarin actieve sturing en coördinatie en een dedicated team noodzakelijk is. Het is daarom belangrijk dat de samenwerkingsvorm nu wordt geformaliseerd door de oprichting van het GEB Holding BV. Hierbij is van belang dat de verkenning van externe financiering wordt gestart tussen de ontwikkelingsfase en de exploitatiefase. Dit moet gebeuren voordat (of parallel) het bestemmingsplan van Meerstad-Noord wordt vastgesteld, inclusief de benodigde vergunningen.

Het risico van GEB Holding BV is beperkt tot de stortingsplicht van € 1.000,- voor de aandelen. Het risico wordt pas groter zodra EDE BV wordt opgericht en dan we tot exploitatie overgaan, want:

- De werkmaatschappij is actief in de kernactiviteiten van het bedrijf, zoals productie, verkoop of dienstverlening.
- Het primaire doel van een BV werkmaatschappij is om operationele activiteiten uit te voeren en winst te genereren.

Aangezien de twee projectlijnen niet parallel lopen, is de oprichting van het GEB Holding BV van belang om alle benodigde ontwikkeling tot exploitatie van de projecten mogelijk te maken en processen te coördineren en aan te sturen. Op deze manier creëren we een publiek bedrijf dat snel kan inspelen op kansen binnen de zon- en wind energiesector en tegelijkertijd de regie behoudt over de verdere ontwikkelingen en realisatie.

Aandelen

De gemeente bezit 100% van aandelen in het gemeentelijk energiebedrijf Holding BV. Ons voorstel is om een Gemeentelijk Energiebedrijf Holding BV op te richten als moeder voor de zon en wind projecten in werkmaatschappij EDE BV. We streven ernaar om het GEB op 1 januari 2024 op te richten, onder de handelsnaam "Gemeentelijk Energiebedrijf Holding" BV. De gemeente verkrijgt alle aandelen en de stortingsplicht van € 1.000,- voor de aandelen.

Organisatie

Het GEB BV heeft een klein personeelsbestand. Naast een directeur zijn er een projectleider en -secretaris nodig ter realisatie van de genoemde doelstellingen. De gemeente is zoals gezegd enig (100%) aandeelhouder en benoemt als enig aandeelhouder de directie. Wanneer het gemeentepersoneel ter beschikbaar stelt voor de werkzaamheden dan dient hier een marktconforme vergoeding voor betaald te worden, ter voorkoming van mogelijke staatsteun of bevoordeling van de B.V. t.o.v. van haar concurrenten op grond van de Wet Markt en Overheid. Behalve marktconform dient de vergoeding ten minste de integrale kosten van de gemeente te dekken.

Plan- en oprichtingskosten

De bijdrage in kosten van het Gemeentelijk Energiebedrijf Holding BV is ten behoeve van het in de vennootschap te storten aandelenkapitaal en de plankosten verbonden aan het uiteindelijke voorbereiden van exploiteren van de energie-installaties. De bijdrage in kosten worden gedekt uit middelen programma Energie, evenals de gemeentelijke aanloopkosten in 2023 en eventueel 2024 verbonden aan het oprichten van deze rechtsvorm. De gemeente verkrijgt alle aandelen en de stortingsplicht van € 1.000,- voor de aandelen. Na oprichting van de werkmaatschappij(en) worden de structurele lasten van het GEB Holding BV betaald door bijdragen vanuit de werkmaatschappijen.

Overige consequenties

N.v.t.

Vervolg

- Na de oprichting van het GEB Holding BV volgt de oprichting van de EDE werkmaatschappij BV (exploitatie).
- In de aankomende periode zullen we verder werken aan het voorstel voor de oprichting van EDE bv in combinatie met het zonnepark Meerstad-Noord en andere projecten waarover de raad eerder is geïnformeerd. Dit zal resulteren in een voorstel waarover het college, als bevoegd orgaan, een besluit dient te nemen, en waarover de raad wensen en bedenkingen kan uiten. Er zal een second opinion op de businesscases worden uitgevoerd.

- In de uitwerking van het EDE- en Meerstad-Noord besluit wordt de motie (M 01) “Van Vet naar FET” van 5 april 2023 meegenomen. Hierin geven we antwoord op de vraag van uw raad om bij het uitwerken van de businesscase enkele scenario’s voor te leggen die gericht zijn op het zo snel mogelijk kunnen vullen van de FET, naast een scenario dat wacht op een positieve kasstroom, en in alle gevallen uit te gaan van een niet hoger dan marktconforme pachtsom. Er wordt hiervoor een aantal scenario’s uitgewerkt.
- De planning voor de besluitvorming hierover is Q2 2024.

Indien gewenst kan uw raad wensen en bedenkingen uitspreken bij het voorgenomen besluit om het GEB Holding BV op te richten.

Lange Termijn Agenda

Dit raadsvoorstel staat op de LTA voor de maand december.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.